

Утвърдил:
Ректор на ВУСИ:
(проф. д-р Йордан Бакалов)

ПРАВИЛНИК

ЗА

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

Пловдив, 2023

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Правилникът за научноизследователската дейност на Висшето училище по сигурност и икономика (ВУСИ) – Пловдив, е разработен в съответствие със Закона за висше образование, с Правилника за дейността на ВУСИ и урежда целите, функциите, организационната структура, управлението и финансирането на научни изследвания.

Чл. 2. Развитието и провеждането на научноизследователската дейност са едни от основните приоритети в дейността на ВУСИ, насочени са към създаване на нови научни знания.

Чл. 3. Провежданата научноизследователска политика на Висшето училище се определя от Общото събрание и Академичния съвет на ВУСИ (АС на ВУСИ).

II. ЦЕЛИ И ФУНКЦИИ

Чл. 4. (1) Във ВУСИ се развиват фундаментални научноприложни и практикоприложни изследвания съобразно научните направления, мястото и профила на Висшето училище в страната.

(2) ВУСИ организира изследвания и диагностика на реалните процеси с цел разкриване на обосновани алтернативи за развитие на сигурността, управлението и икономиката на микро-, макро- и международно равнище.

(3) ВУСИ насърчава научноизследователските усилия на академичния състав, разкрепостява неговата творческа инициатива и предприемчивост за създаване на научни продукти и като резултат от тях – на реални педагогически иновации.

(4) ВУСИ реализира политиката на учредителите и ръководството за интегрирането ѝ в европейския и световния научно-образователен процес и специализираните мрежи чрез разработване на съвместни научноизследователски проекти с утвърдени национални и международни институции.

Чл. 5. (1) ВУСИ координира научноизследователската дейност на централните, катедрите и научните работници и на студентите чрез организиране на разработването на изследователски проекти, програми и планове.

(2) ВУСИ организира научни изследвания с интердисциплинарен, междууниверситетски и международен характер.

(3) ВУСИ организира, провежда и участва в научни форуми с национален и международен характер.

(4) ВУСИ осигурява информационни, методически, финансови и други условия за извършване на научните изследвания.

(5) ВУСИ подпомага с изследователски разработки учебния процес във Висшето училище, контролира изпълнението на научноизследователските планове и представя чрез ръководителя на НИД отчет пред Академичния съвет на ВУСИ.

(6) ВУСИ събира информация от научните секретари на катедрите за научноизследователските дейности, разработените научни проекти, индивидуалните публикации на преподавателите от ВУСИ.

III. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА И УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 6. (1) ВУСИ структурира своята научноизследователска дейност според приетата структура на висшето училище – катедра, центрове, редакционен съвет, на специализирано издание за обнародване на научни изследвания и др.

(2) Ръководството на ВУСИ може да предлага на АС на ВУСИ да се структурират и други управленски звена според характера и развитието на научноизследователската дейност.

(3) Редакционният съвет се ръководи на ротационен принцип от главните редактори на периодичните издания (годишник, списание и пр.). Главните редактори заедно с членовете на редакционните колегии са хабилитирани лица и се назначават със заповед на президента.

Чл. 7. Заместник-ректорът по научноизследователската дейност:

1. по право е член на АС на ВУСИ;
2. разработва и предлага за утвърждаване на АС на ВУСИ насоки за организацията и дейността в НИД;
3. внася в АС на ВУСИ предложения за промени в стратегията за развитие на НИД;
4. координира дейността между различните звена по НИД във ВУСИ;
5. подготвя и предлага за приемане съответните изследвания;
6. предлага стратегически насоки за развитие на НИД във Висшето училище;
7. осъществява методическо ръководство за развитие на НИД;
8. отговаря за съставянето, съгласуването и изпълнението на плановете и програмите за НИД.

Чл. 8. ВУСИ популяризира резултатите от НИД на академичния състав, студентите, докторантите и специализантите чрез:

- издаване на тематични научни сборници;
- организиране на научни сесии;
- издаване на списание „Политика и сигурност“, „Годишник на ВУСИ“, „Научни трудове на ВУСИ“.

IV. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

Чл. 9. Членовете на академичния състав са длъжни едновременно с преподавателската си дейност да извършват и развиват научни изследвания съгласно чл. 63 от ЗВО и ежегодно на отчитат резултатите.

Чл. 10. Членовете на Академичния съвет имат право:

1. да участват в определяне и изпълнение на научноизследователската политика на ВУСИ, да предлагат проблеми, теми и задачи за научноизследователска дейност;
2. да бъдат подпомагани по установения ред при участието си в конференции, кръгли маси, симпозиуми както в регионални, така и в международни прояви;
3. да членуват в национални и международни организации, съюзи и дружества, свързани с техните интереси.

V. ПЛАНИРАНЕ, КОНТРОЛ, ОЦЕНКА И ОТЧИТАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 11. Научните проекти се оценяват при завършването им от Експертен съвет по НИД.

Чл. 12. Експертният съвет ранжира всички научноизследователски проекти във ВУСИ по групи в зависимост от приоритетите, принципите, обема на финансирането и други възприети критерии. Той изпълнява следните функции:

- Координира развитието на вътрешното, междукатедреното научноизследователско сътрудничество, като целево стимулира интердисциплинарни изследвания;
- Координира участието на студенти и докторанти в разработването и реализирането на научноизследователски проекти, като разработва система за стимулиране на студентското участие;

- Координира участието на външни експерти в разработката и реализирането на научноизследователски проекти, като предлага допълнителни материални стимули за тяхното участие;

- Извършва експертна оценка на социалните и икономическите ефекти от внедрени в практиката проекти на ВУ и възможностите за трансфер на тяхното внедряване;

- Извършва експертна оценка на научноизследователската активност на академичния състав за научни публикации на хартиен и електронен носител, за учебници и учебни помагала и участия в научни изяви у нас и в чужбина;

- Оценява годишния план за НИД на отделните катедри;

- Контролира качеството на НИД по отделни научноизследователски проекти, разработвани във Висшето училище.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА СТУДЕНТИТЕ, ДОКТОРАНТИТЕ И СПЕЦИАЛИЗАНТИТЕ

Чл. 13. ВУСИ съвместно с основните и обслужващи звена, както и със Студентския съвет, осигурява общата нормативно-финансова и материално-техническа база и стимулира, организира и подпомага научноизследователската дейност на обучаваните чрез включване в международни и национални проекти, научни конференции, кръгли маси и др. прояви.

Чл. 14. Катедрите организират и подпомагат научноизследователската дейност на студентите, докторантите, специализантите по области и направления, които съответстват на изучаваните дисциплини.

Чл. 15. Висшето училище чрез своите основни и обслужващи звена осигурява информация на обучаваните за изследователски програми и прояви, координира, контролира и финансира тяхното участие.

Чл. 16. Основните звена и катедрите организират ежегодно програмно-тематично планиране, обезпечаване на оценяването на разработките на обучаваните, вкл. на докторантите, провеждането на научни прояви и огласяването на резултатите.

Чл. 17. Катедрите осъществяват непосредствена организация на научноизследователската дейност на студентите, докторантите и специализантите според изискванията и съобразно научните интереси на членовете на академичния състав и желанията на обучаваните.

Чл. 18. Катедрите издават по специалности указания за разработване на курсови работи и провеждане на различни форми на научноизследователска дейност.

VII. ПРОВЕЖДАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ НА СТУДЕНТИ, ДОКТОРАНИ И СПЕЦИАЛИЗАНИ

Чл. 19. Научноизследователските екипи са фундаментът, върху който се изгражда единната система за организация и управление на НИД на ВУСИ. По принцип те се формират в комплексен състав, който включва следните членове: хабилитирани преподаватели; нехабилитирани преподаватели; студенти и докторанти и специализанти; експерти от практиката; други външни специалисти.

Чл. 20. Основните функции на научноизследователските екипи се изразяват в следното: поемат отговорност, като сключват договори за изпълнението на проектите; внедряват със съдействието на съответните органи резултатите от научноизследователския проект в бизнеса, учебния процес и други обекти на обществената практика; следят за реализацията на студентското творчество.

Чл. 21. Във Висшето училище се реализират следните основни форми на студентско творчество:

1. Международни студентски научни конференции – провеждат се всяка година, паралелно с ежегодната научна конференция на ВУСИ. В нея участват студенти от други държави, от други висши училища и най-добрите студентски научни разработки, номинирани от Академичния съвет и утвърдени за участие в конференция;

2. Студентски научни сесии по специалности. Тази форма дава възможност на катедрено равнище за по-широк обхват на студентите в научноизследователската дейност. Студентските научни сесии се провеждат в рамките на Деня на специалността, провеждан от всяка специалност. Този ден официално включва:

- откриване с доклад от ръководителя на катедрата или негов заместник за перспективите на специалността;

- студентска научна сесия, на която специално жури от преподаватели, студенти и външни експерти оценява и класира научните доклади;

- среща с успели възпитаници на Висшето училище.

3. Студентски научни семинари. Тази форма дава възможност за още по-широк обхват на студентите в научноизследователското творчество. Студентските научни семинари се провеждат по определени дисциплини, на които студентите представят реферати, доклади, есета и други форми на студентско творчество с изследователски елемент. Най-добрите разработки се номинират от ръководителя на семинара в сътрудничество с отговорника на студентската група и се награждават.

4. Други форми на студентско научно творчество.

В годишната програма се включват особено популярни във Висшето училище са майсторските класове и програмата „Еразъм+“, където студентите имат възможност да контактуват директно с експерти и специалисти от различни сфери на науката и практиката. Значително внимание се отделя на стажантските програми и инициативата Дни на кариерата, организирани от Центъра за кариерно развитие на Висшето училище.

VIII. ОЦЕНЯВАНЕ, ОТЧИТАНЕ И ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ НА СТУДЕНТИ, ДОКТОРАНТИ И СПЕЦИАЛИЗАНТИ

Чл. 22. На съвместни заседания на Програмния съвет по НИД и Студентския съвет се оценява и отчита дейността на студентските научни прояви:

- Разглеждат се разработките и темите на студентите, с които са участвали, и след обобщение се съставя списък на препоръчителни теми за нови студентски научни разработки, като се конкретизират тематично приоритетите на НИД на ВУСИ за целите на студентското научно творчество;

- В тематичния списък се включват желани от актива на студентите теми за научно творчество, определени по демократичен начин;

- Определят се значимите студентски научни проекти, които да бъдат целево финансирани от фонд „Научноизследователска дейност“ на Висшето училище;

- Планират се механизмите за ресурсно осигуряване на студентската научна дейност;

- Формулират се водещите теми за организиране и провеждане на студентските научни сесии, студентските научни семинари и другите форми на развитие на творческата дейност на студентите;

- Разработва се график за основните студентски научни прояви през предстоящия семестър.

Чл. 23. ВУСИ популяризира резултатите от НИД на студентите, докторантите и специализантите чрез:

- издаване на тематични научни сборници;

- организиране на научни сесии;

- издаване на списание „Политика и сигурност“, „Годишник на ВУСИ“, „Научни трудове на ВУСИ“.

IX. ФИНАНСИРАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 24. (1) Научноизследователската дейност се финансира от фонд за научноизследователска дейност (фонд „Научни изследвания“) към ВУСИ, от частни и държавни проекти, от спонсорства и дарения, от спомоществователи и др.

(2) ВУСИ има сметка с партия – фонд „Научни изследвания“.

Чл. 25. Източници за формиране на научноизследователската дейност са:

(1) целеви дарения, постъпления от реклами, от национални фондове и от други целеви частни и държавни средства;

(2) от чуждестранни научни фондове, програми и проекти.

Чл. 26. Финансово стимулиране на научните изследвания на проектите със сериозни научни резултати и включване на студентите и докторантите в тях.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Този правилник е приет на 28.XI.2013 г. от учредителите на Висшето училище по сигурност и икономика съобразно промените в нормативната уредба във връзка с предстоящата процедура за преобразуване на КИА и учредяване на новото висше училище (ВУСИ).

§ 2. Настоящият правилник е приет окончателно на заседание на АС на ВУСИ от 4.VII.2015 г. (Протокол № 1) във връзка с легитимирането на ВУСИ от Народното събрание на Република България на 26.V.2015 г. (ДВ, бр. 38/26.05.2015 г.).

§ 3. Правилникът е актуализиран на заседание на АС на ВУСИ от 10.IX.2016 г. (Протокол № 1) и на 30.IX.2017 г. (Протокол № 1).

§ 4. Правилникът е актуализиран на заседание на АС на ВУСИ от 06. X.2018 г. (Протокол № 1).

§ 5. Правилникът е актуализиран на заседание на АС на ВУСИ от 05. IV.2023 г. (Протокол № 6)